

NEWSLETTER

institut
VÁCLAVA
KLAUSE

Editorial

Václav Klaus:

Koronavir jako příležitost k návratu ke zdravému rozumu a k pocitu sounáležitosti

Otázka IVK:

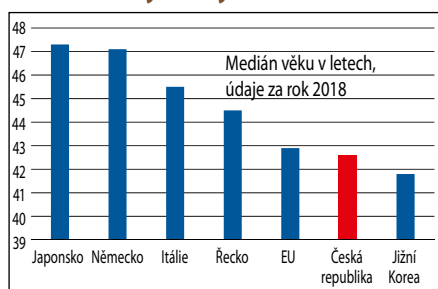
„Moderní svět“ ve světle koronaviru. Je tolik jiný než dřív?

Rozhovor: Václav Klaus –
Ekonomika spadne o deset, patnáct procent

Jiří Weigl:
Evropský Titanic

BŘEZNOVÝ GRAF IVK

Věkový medián ve vybraných zemích

Pramen: CIA World Factbook, 2020

Institut Václava Klause o.p.s.

Šárecká 29
160 00 Praha 6
e-mail: office@institutvk.cz
www.institutvk.cz

IVK – Newsletter
Institutu Václava Klause
Registrace MK ČR E 11024
Periodicita: měsíčník
Datum vydání: 25. 3. 2020

Koronavir jako příležitost k návratu ke zdravému rozumu a k pocitu sounáležitosti*

Václav Klaus

Nejsem epidemiolog, nebudu spekulovat o úmrtnosti, smrtnosti či nakažlivosti nemoci Covid-19. Úmrtnost (podíl zemřelých na celé populaci) není vysoká, není vyšší než u běžné chřipky. Smrtnost (podíl zemřelých z celkového počtu nakažených) je podstatně vyšší – nejvyšší na světě je v Itálii. Nakažlivost je mimořádně vysoká, proto

Několik posledních desetiletí jsme si odvykli žít s hrozbami tohoto typu, byli jsme velmi nepokorní. Měli bychom znovu přijmout, že je lidský život podobným hrozbám vystaven a že s nimi musíme umět žít.

ten rychlý růst nakažených. To je – v mých očích – základní zdravotnický obrys celého dnešního problému. Je evidentní, že se zatím nacházíme v první fázi standardního epidemiologického procesu. Bude hůř. Dosud jsme nákazu dostávali jen ciziny, teď bude i z domova.

Neporučili jsme větru a dešti, a neporučíme ani koronavirům – navzdory všem libivým představám o moderním světě.

K tomu nelze nic objeveného dodat, proto si radši všimněme širšího kontextu této nečekané epidemie, o jejíchž příčinách nechci spekulovat. Ano, je to něco, co jsem v tomto rozměru za svůj život ještě nikdy nezažil, a proto se nepokouším o žádné laciné extrapolace. Několik posledních desetiletí jsme si odvykli žít s hrozbami tohoto typu, byli jsme velmi nepokorní. Měli

* Publikováno v deníku *Mladá fronta DNES* dne 13. března 2020.

bychom znovu přijmout, že je lidský život podobným hrozbám vystaven a že s nimi musíme umět žít. Neporučili jsme větru a dešti, a neporučíme ani koronavirům – navzdory všem libivým představám o moderním světě.

Je to první pandemie v dějinách, která probíhá online.

Žijeme v informační zahlcenosti několikrát za den se měnících zpráv. Neumíme je dobře zpracovávat. Je to první pandemie v dějinách, která probíhá online. Zprávy se šíří ještě rychleji než sám virus. Zodpovědnost novinářů a politiků je proto obrovská a ti se ne vždy podle toho chovají.

EDITORIAL

Vědomí si svých vydavatelských omezení se v Newsletteru IVK nikdy nesnažíme o „online“ komentování a analyzování probíhajících událostí. Neznamená to, že bychom se novinkám vyhýbali, snažíme se však nacházet v nich přesahy a hlubší souvislosti, které zůstávají aktuální i po vyvanutí rozbouřené „pěny dní“. Nejinak je tomu i v tomto vydání. V současné pandemii koronaviru, která s nebyvalou brizancí zatočila s každodenní rutinou mnohých z nás a zkouškám vystavuje naše zdraví i zdravotní systémy, stejně tak i ekonomiku a společnost jako celek, se respondentů v rozsáhlé anketě ptáme, zdali se na pozadí této krize potvrzuje, že „moderní svět“ je opravdu moderní a dramaticky jiný, než v minulosti, či zdali vzor představám o „moderním světě“ zůstává podstata života, motivy a vzorce našeho chování neměnné. Když Tomáš Břicháček ve své odpovědi cituje starozákonního Kazatele, shrnuje vlastně odpovědi všech. „Co se dálo, bude se dít zase, a co se dělalo, bude se znovu dělat; pod sluncem není nic nového.“

Koronaviru a jeho souvislostem se věnujeme i v dalších textech v březnovém

(Pokračování ze strany 1)

Newsletteru. V závěru si pak můžete přečíst rozhovor Václava Klause, který poskytl týdeníku Echo.

I přes problémy, kterým všichni čelíme, se nepřestáváme věnovat naší standardní nakladatelské aktivitě. V březnu jsme vydali publikaci IVK s pořadovým číslem 48, kterou napsala Stanislava Janáčková. Studie *Obchodní války a pozice České republiky* je v čase velkých omezení světového obchodu možná ještě aktuálnější, než měla autorka v úmyslu. Doporučujeme ji nejen jako „karanténní“ četbu.

Přejeme vám všem pevně zdraví!

Filip Šebesta

Velmi zřetelně se ukazuje výše ceny za nadměrnou otevřenost světa, za to, že na hranicích nemusíme ukazovat pas. Je to cena za Schengen, tedy za Evropu bez hranic, což jsme se někteří snažili nahlas říkat už dlouhá léta. Většinu lidí toto nebezpečí nevysvětlila ani obří vlna masové migrace v roce 2015 a nejsem si jist, zda to většinu lidí dostatečně ozřejmí pandemie koronaviru. To, že nemůžeme kontrolovat, kdo a odkud do našeho státu přichází, není žádné vítězství svobody, ale obrovské riziko a potenciální prohra nás všech. Jistě si všichni povšimli, že dnes nikdo nehovoří o Evropské unii.

Velmi zřetelně se ukazuje výše ceny za nadměrnou otevřenost světa, za to, že na hranicích nemusíme ukazovat pas. Je to cena za Schengen, tedy za Evropu bez hranic, což jsme se někteří snažili nahlas říkat už dlouhá léta.

Jsmo svědky ne dobře definovaného rozhraní mezi bagatelizováním epidemie na straně jedné a narůstající panikou na straně druhé. Snadno se to kritizuje – zejména, jsme-li opozičním politikem nebo občanem, který nenávidí Babiše – ale jako ten, kdo s touto vládou nemá nic společného, ale kdo byl čtvrt století na špičce naší politiky, považuji chování naší vlády za přiměřené a za v podstatě stejné, jak se chovají vlády dalších zemí. Trochu jinak se zatím chová Německo, ale nakolik je to principiální politika a nakolik jenom ad hoc postoj, když chybí vakcína k očkování, není moc zřejmé.

Něco jiného je, jestli naše vláda své dnešní kroky dostatečně racionálně, důvěryhodně, přátelsky a přesvědčivě vysvětluje, nebo jestli je z toho zbytečně moc cítit pokračování politického souboje jinými cestami. To, že volí – stejně jako jiné evropské i zámořské vlády – cestu karantény, je dobře.

Karantény tento koronavirus neporazí, ale mohou přispět k tomu, že nemocnost rozloží v čase a že umožní, aby ji zdravotnický systém postupně zvládal. Aby nedošlo k zahlcení našeho zdravotnictví, maximálně možné rozložení v čase žádá např. epidemiolog prof. Machala z pražské Bulovky i mně osobně předaný dopis tří italských profesorů (prof. M. Cecconi, prof. A. Pesenti, prof. G. Grasselli). Otázka času je v situaci, kdy neexistuje žádná očkovací vakcína, zcela klíčová.

Karantény tento koronavirus neporazí, ale mohou přispět k tomu, že nemocnost rozloží v čase a že umožní, aby ji zdravotnický systém postupně zvládal.

V krizi tohoto typu se má táhnout za jeden provaz, a proto dnešní situaci považujeme za zkoušku dospělosti naší politické scény. Nejen politické scény, ale i naší společnosti jako celku. Dnešní koronavirus ohrožuje zejména starší a nemocnější generace, dovolují si proto v tuto chvíli vyzvat k maximální ohleduplnosti a solidaritě mladé generace s generacemi staršími, k disciplinovanosti a dodržování vyhlášených opatření.

V krizi tohoto typu se má táhnout za jeden provaz, a proto dnešní situaci považujeme za zkoušku dospělosti naší politické scény. Nejen politické scény, ale i naší společnosti jako celku.

Ekonomické dopady nebudou malé. Nevěřím svým očím, když odborníci z našich bank a finančních institucí (v E15 z 11. března) tvrdí, že ekonomický růst České republiky může být v roce 2020 poloviční oproti tomu, co bylo v různých prognózách předpokládáno – tedy nikoli 2%, ale jen 1%. To se mi zdá neuvěřitelné. Stabilita a robustnost ekonomiky (a celé společnosti) je podle mne evidentně daleko menší, než si namlouváme.

Přijmeme dnešní krizovou situaci jako příležitost bořit příkopy uvnitř naší země s vědomím, že jsou věci důležitější než ty zdánlivě aktuální politické. Chovejme se jako příslušníci jednoho národa.

Zranitelnost dnešního globalizovaného světa je obrovská, blíží se zranitelnosti člověka s vážnou plicní chorobou. Očekávejme nejen nemalé důsledky krátkodobé, protože se jedná o velký exogenní šok jak na nabídkové, tak na poptávkové straně ekonomiky, očekávejme i dlouhodobé dů-

sledky ve směru dalšího posílení role státu v ekonomice a dalšího potlačení trhu. To bývá důsledkem všech válek, krizí a mimořádností. Lidská svoboda je vždy potlačována. Jde o to, aby to v krizi zavedená opatření nezůstala navždy, ekonomové se na základě zkušeností bojí tzv. efektu západky (co se jednou zavedlo, zůstane navždy).

Narušení obchodních vztahů v globalizovaném světě bude a už dnes je velmi zřetelné.

Naše ekonomika (a nejen naše) je zranitelná. Řada firem a celých oborů či odvětví se už delší dobu i bez virové nákazy potýká s vážnými problémy, ekonomický růst trvá už příliš dlouho, nejrůznější úzká místa se prohlubují a může se stát, že pandemie koronaviru bude tou pomyslnou poslední kapkou. Nemůže nemít vážné makroekonomické důsledky. Po pádu komunismu prošly všechny postkomunistické ekonomiky vývojem, který ekonomové popisují pomocí analogie tzv. J-křivky. Doufáme, že ta první polovina tohoto „J“ bude padat jen málo a na krátkou dobu a že ta druhá polovina bude rychle směřovat nahoru. Já tomu moc ale nevěřím. „Evropa se recesi nevyhne (Itálie zaručeně ne)“ říká v Lidových novinách Pavel Kohout. Narušení obchodních vztahů v globalizovaném světě bude a už dnes je velmi zřetelné.

Očekávejme nejen nemalé důsledky krátkodobé, protože se jedná o velký exogenní šok jak na nabídkové, tak na poptávkové straně ekonomiky, očekávejme i dlouhodobé důsledky ve směru dalšího posílení role státu v ekonomice a dalšího potlačení trhu.

Prof. Veselka (přednosta kliniky motolské nemocnice) říká v Hospodářských novinách velmi optimisticky, že „až budeme končit rok 2020, nebude mít onemocnění Covid-19 na svědomí ani jedno promile ze všech úmrtí v České republice“. Dokonce dodává, že „za rok si na epidemii koronaviru vzpomene málokdo“.

Ekonomické dopady nebudou malé.

Kéž by měl pravdu. Ale i kdyby měl, ekonomické dopady tu však určitě zanechají dlouhodobou stopu. Přijmeme dnešní krizovou situaci jako příležitost bořit příkopy uvnitř naší země s vědomím, že jsou věci důležitější než ty zdánlivě aktuální politické. Chovejme se jako příslušníci jednoho národa. ■

OTÁZKA IVK

„Moderní svět“ ve světle koronaviru. Je tolik jiný než dřív?

Často slyšíme, jak je dnešní svět jiný a unikátní a jak dramaticky se vše liší od minulých dob. Jak vše staré bylo překonáno a jak je dnešní společnost moderní a jiná. Do jaké míry se podle Vás ve světle současné epidemie koronaviru ukazuje takový pohled jako pravdivý, nebo navzdory představám o „moderním světě“ zůstává podstata života, motivy a vzorce našeho chování v mnohém neměnné?

* * *

Jiří Weigl

výkonný ředitel IVK

Současná globální epidemie koronaviru si vyžaduje podstatnou korekci sebenazírání a sebehodnocení, jež převažuje v dnešní západní společnosti. Až dosud se zdálo, že dnešní Západ ovládla jakási závrať z civilizačních úspěchů a přesvědčení, že se člověk stal rovným bohům a může podle své libosti a svévolně měnit řád věcí staletí platných nejen pro lidskou společnost, ale i přírodu, planetu a vesmír. Zatímco generace předků pokorně přijímaly spontánně vzniklý řád a přizpůsobovaly se přírodním dějům, dnešní člověk jakoby propadl představě, že nic z toho není platné a že jediná podstatná je jeho vůle. Vše je možné podle ní změnit.

A tak můžeme pozorovat usilovnou snahu rozbít staletími osvědčené stavební kameny společnosti – rodinu, postavení muže a ženy, pohlavní identitu, vztah mezi rodiči a dětmi, mateřství, národy atd. Vše je pryč zbytečná veteš. Vytvoříme si jiný, nový svět podle přání jednoho každého z nás. A nejde jen o společnost. Genová manipulace dává některým ambici libovolně přetvářet živou přírodu, ti nejpyšnější z nás dokonce hovoří o poroučení větru dešti a chtějí řídit vývoj klimatu na naší planetě.

A náhle během pár týdnů mutace jediného viru odhaluje, že jsme stejně jako generace našich předků pouhou hříčkou přírody. Náš pyšný a arogantní svět se ze dne na den sesype – továrny zastaví, doprava ztichne, nebe od letadel vyčistí, ulice vyprázdní, vlády jsou v panice stejně jako lidé. Vůči silám přírody jsou lidské síly stále směšně slabé.

Někteří věřící v současnou epidemii vidí Boží trest za lidskou pýchu. Každopádně je to velmi silné memento, které by nás mělo od pyšných chimér a nadutých utopií vrátit zpět k racionalitě a pokoře vůči společnosti, světu a jejich řádu.

Petr Nečas

bývalý premiér ČR

Mnohokrát jsme už slyšeli, že svět už nikdy nebude jako před... Dosadte si dele libosti. Že se svět fundamentálně změnil apod. Svět je jen takový, jako jsou lidé v něm žijící. Ano, mohou se vyskytnout vnější okolnosti, které nepředvídatelně změni podmínky pro život lidského rodu, třeba rozsáhlá přírodní katastrofa. Ale ve své podstatě je člověk pořád stejný. Homo sapiens sapiens. Od starší doby kamenné až po současnost. Máme na sobě jen velmi tenký civilizačně-kulturní nátěr, který snadno oprýská či opadne a objeví se opět jen biologická podstata našeho druhu.

Historie se jen v různých mutacích a variantách opakuje příklady civilizačního vzestupu, dekadence, krizí a pádu. Rok 1330, čínská provincie Chu-pej. První případy nemoci, později nazvané v Evropě jako černá smrt. Obchodníci a vojáci přináší nákazu směrem na západ. Z kolonie Kaffa na Krymu patřící Janovu se nemoc přes Itálii rozšíří od roku 1348 do celé Evropy. Rok 2020, čínská provincie Chu-pej...

Petr Drulák

politolog, Ústav mezinárodních vztahů

Po celou historii platí, že každá generace čelí jedinečným situacím. Ale přes veškerou jedinečnost se setkává s týmiž otázkami nakládání s mocí, rozdělování ekonomických zdrojů či kombinování lidského egoismu s altruismem. Tyto vzorce jsou obecné ale jejich konkrétní projevy jedinečné. Liberálové a marxisté popularizovali představu o lidském pokroku, podle níž se lidstvo učí z předchozích chyb a neustále se zdokonaluje. Moderní svět se jim jeví jako nutně lepší než ten předchozí. Těžko věřit po zkušenostech dvacátého století!

Brzy už to stejně nebude mít kdo říkat. Marxismus skončil rokem 89 na smetišti dějin, liberalismus tam posledních dvacet let směřuje: inflací lidských práv a krachem jejich ozbrojeného prosazování, neschopností řešit narůstající nerovnosti, neschopností chránit hranice. Chybné reakce hlavních evropských států a institucí na koronavirus to jen potvrzují. Na viry žádné laissez faire a svět bez hranic neplatí.

Zbývají nám konzervativismus a socialismus, očistěné od progresivismu, ten první se na svět dívá spíše skrze egoismus, ten druhý spíše pohledem altruismu. Oba mají co říci k věčné hře o moc a zdroje. Budou se střetávat a někdy se i prolnou.

Cyril Höschl

psychiatr, ředitel
Národního ústavu
duševního zdraví

Zde se nabízí odkaz na citát z románu Geparď Giuseppe Tomasi di Lampedusy, v němž jistý šlechtic vysvětluje, proč podporoval Garibaldiho: „Musí se mnoho změnit, aby vše zůstalo při starém“. Z technologického hlediska se svět skutečně změnil k nepoznání, možná i z pohledu sociologického. Přírodovědci ale pod slupkou civilizačních nánosů odhalují prastaré neměnné zákonitosti, sdílené nejen napříč dějinami a lidskými kulturami, ale i napříč živočišnými druhy.

Svět tak, jak je uspořádán, je řízen pouhými variacemi na daná témata. Proto tolik překvapení, když se ukáže, že davové chování v hospodářských krizích, při epidemiích, požárech a při ohrožení vůbec je v podstatě uniformní. A když se zjistí, že navzdory opakovanému revizi hodnot se lidstvo stereotypně dopouští stále stejných chyb.

Jan Keller

sociolog

Letos uplyne sto let od úmrtí Maxe Webera. Na jedné straně upozorňoval na to, že euroamerická civilizace prošla procesem

racionalizace, který zasáhl všechny oblasti jejího života a posílil tendenci k účelové racionalitě. Zároveň však trval na tom, že formy panství, tedy způsoby, jimiž mocní zdůvodňují své mocenské nároky, se v ničem nemění už od dob starého Egypta. Proměňují se pouze kulisy, v nichž probíhají stále stejná dramata i stejné komedie.

Ekonom a sociolog Vilfredo Pareto totéž doložil na spoustě materiálu. Pro analýzu moderní doby si přitom zcela vystačil s motivy obsaženými v dílech antických autorů. Když kulisy padnou v případě nějakého silného otřesu, kontinuita vzorců lidského jednání je zvláště nápadná. Max Weber své dílo nedokončil. Zemřel ve věku 56 let na epidemii španělské chřipky. Dneska už jsme ovšem mnohem dál.

Miroslav Singer
hlavní ekonom Generali
CEE Holding

Myslím, že se mění víc, než si uvědomujeme. Středověký člověk neodděloval ve svém myšlení čas a prostor, názor podnikatele na roli žen před 150 lety taky vypadal o dost jinak než dnes. Ale vy se ptáte na něco trochu jiného.

Ano, sám si říkám, že zažívám občas takové mírnější opakování historických jevů. Za Gorbačova jsem zažil lehký pokus o prohibici, zažil jsem aktivně sametovou revoluci, teď zažívám takovou velmi zředěnou verzi španělské chřipky. Tak si trochu se strachem říkám, pro co mi ještě osud do té historie sáhne. Docela bych se obešel bez mongolských, či tureckých nájezdníků, či pár set let české poroby i v jejich nepochybně „řaděných“ polohách.

Daniela Kovářová
prezidentka Unie
rodinných advokátů

Mění se jen kulisy, jakou jsou stavby, oblečení, nástroje, doprava, zvyky, tresty a tradice. Lidé zůstávají stále stejní. Mají stejné chrabrosti i slabosti, motivace a touhy, byť jednáji odlišně podle svého osobnostního a emocionálního nastavení a okolností. Stačí si přečíst antické tragédie, Shakespeareovy komedie, pohádky či pověsti přenášené ústním podáním.

Jsem také skeptická ke schopnosti lidí, států a národů poučit se ze svých chyb či z minulosti. Jednotlivci se možná mohou poučit. Jenomže ti přicházejí a odcházejí a noví lidé si na chyby svých předků nepamatují. A tak si své osudy musejí prožít znovu a chyby zopakovat. Stačí se ohlédnout do minulosti, jež nás o tom svými peripetemi přesvědčí. I my se jednou staneme její součástí.

Jako dítě či student jsem pohlížela na dějiny a na dějepis jako na memento, které se nesmí opakovat. Věřila jsem v člověka rozumného a učenlivého. Dnes jsem součástí vývoje a situace, která už zítra bude stejnou historií, pro naše následovníky nepochopitelnou. Moderní svět je jen slupka, v níž se pyšníme schopností létat na jiné planety a konstruovat mobilní telefony. Uvnitř jsme stejná zvířata jako před 50 000 lety.

Tomáš Břicháček
právník a publicista

V každé generaci napříč dějinami najdeme bezpočet těch, kteří svou dobu považují za jedinečnou, nevidanou, velevyspělou a sami sebe za vývojově vyšší druh, než byli jejich předkové. Trvalý výskyt tohoto náhledu na život však jen potvrzuje pravdivost slov starozákonního Kazatele: „*Co se dalo, bude se dít zase, a co se dělalo, bude se znovu dělat; pod sluncem není nic nového.*“

Komu je dáno během let odrůstat z povrchnosti, nepokory a sebestřednosti, ten bude klást stále větší důraz na jevy a hodnoty, které zůstávají během věků neměnné. Pochopí, že život nestojí na pomíjivostech, ale na věcech, o nichž by mohl hodiny rozmlouvat se svým prapradědkem nebo prapraprababičkou, a jejichž obraz najde už v biblických příbězích a příslovích právě tak jako třeba v Shakespearoví nebo v Chestertonovi.

K poznání toho, na čem opravdu záleží, mohou vést jednak události krásné a šťastné, jako jsou ty, o jejichž nadčasovosti se zpívá v písni *As Time Goes By*. Jindy nás tvrdě poučí osobní i celospolečenské krize, strasti, nesnáze, klopýtnutí. Pokud nám i takové neblahé situace pomohou otevřít oči, pak jsme si z nich dokázali vzít to dobré.

Marian Kechlibar
publicista

Myslím, že svět zase tak zásadně odlišný není. Ukázalo se, že když člověk nemá vážné starosti, vymýšlí si nějaké umělé (třeba padesát odstínů genderu), ale v momentě, kdy jsou ohroženy jeho základní potřeby, se rychle vrací k realitě. Současná epidemie nám připomněla, že nejsme pány světa a nemůžeme mít iluze o tom, že si jej libovolně přiohňeme k obrazu svému. Objektivní skutečnost mimo naši kontrolu zkrátka existuje.

Další věcí, kterou nám epidemie ukazuje, jsou lidské povahy. Do popředí záchranných činností vystupují lidé, o kterých normálně nebylo v médiích slyšet, kdežto

velcí verbální bojovníci za morálku z mírových dob najednou mlčí. Snad proto, aby po nich raději nikdo nic konkrétního nechtěl. Velké krize jsou dobré k tomu, že viditelně oddělují pokrytce od opravdu nezištných lidí, papírové bojovníky od těch skutečných.

Zároveň si myslím, že nám tahle událost trochu pomůže očistit se od zbytečné byrokracie. Tu si teď zkrátka nemůžeme dovolit. Rychle se ukáže, které ty regulace jsou skutečně potřeba - nikdo asi nebude rušit semaforey na křižovatkách - a které se dají ignorovat, aniž by se něco zásadního stalo. To je taky nadčasový problém a dobře, že v tohle směru přišla aspoň krátká korekce.

Ladislav Jaki
člen správní rady IVK

Kdybych chtěl být škodolibě malicherným, pak řeknu, jak se nyní ukazuje, že pro naše zdraví je nejlepší individuální automobilová přeprava a ne ta masová, jak bezvadné jsou jednorázové plastové nádoby, příbory a obaly a jak hloupé a překonané se nyní ukazují boje proti skvělým, užitečným, efektivním a racionálním vymoženostem naší doby ve jménu zelené extremistické ideologie.

Ale škodolibě malicherným být nechci, takže o tom, jak se nyní ukazuje, že pro lidské zdraví je nejlepší individuální automobilová přeprava a ne hromadná, jak bezvadné jsou jednorázové plastové nádoby, příbory a obaly a jak překonané se nyní ukazují boje proti užitečným, efektivním a racionálním vymoženostem ve jménu zelené extremistické ideologie, psát tedy nebudu.

Tyto vypjaté dny a týdny společně (znovu) objevujeme cosi podstatnějšího: sami sebe. A vztahy mezi sebou navzájem. Advokáti hlásí, že klienti hromadně ruší schůzky ve věcech rozvodů a dalších sporů, protože se lidem najednou ukazuje, jakou hodnotou naše vztahy jsou. Hodnotou, s níž se nehazarduje pro věci nepodstatné.

Covid 19 zabíjí. Ano, to jistě. Ale možná daleko víc zabíjí osamělost, lhostejnost, nedostatek komunikace, uzavřenost do sebe, opuštěnost, odloučení, absence nejen praktické pomoci, ale snad ještě víc prostých společně sdílených lidských a mezilidských emocí. Nikomu dnes není třeba radit, aby povzbudil své přátele a blízké, aby jim dodal naději, aby ukázal, že život běží dál, protože to, o co jsme přišli karanténními restrikcemi, přece není celým naším životem, byť se nám to ještě nedávno ve dnech prožívaných v jednom kole tak zdálo.

Kalendáře se hroubí, plány padají, akce se ruší. Ale prázdnou po nich nezůstane, pokud je rychle zaplněno tím, na co jsme až dosud „neměli čas“. UVědoměním si sebe sama

a hlavně kontextu, ve kterém žijeme. Je čas přehodnocování priorit. A na horní příčky se dostávají ty v časech bezstarostnosti opomíjené. Vyjmenoval bych je, ale napsané vypadají příliš pateticky a exaltovaně. Tak si každý za sebe připomenul jako své priority, pro které žijeme.

Michal Semín
zakladatel Akce D.O.S.T.

Narůstající společenská a ekonomická krize, vyvolaná obavami ze zdravotních dopadů virové epidemie, ukazují, jak je naše blahobytná a technologicky vyspělá společnost snadno zranitelná. Stačí jedna zákeřnější chřipka a synergií vzniklých procesů kráčíme vstříc okrajům dosud netušených propastí. Podobné situace však nečelíme poprvé. Tvrdím to i proto, že biblické příběhy o potopě či Sodomě a Gomorě nepovažují, tak jako teologičtí modernisté, za mravoučné bajky, ale za historickou realitu.

Moderní člověk a jím vytvořená civilizace, zbudovaná na ideologii lidských práv, odtržených od práv Božích, má dnes možná poslední příležitost k obratu. K němu však bude třeba mnohem víc, než jen nová vakcína, „helikoptérové peníze“ či další nárůst již tak dost astronomických dluhů soukromého i veřejného sektoru. Co mám tím na mysli? Nastupující všeobjímající krize přišla krátce poté, co jsme si na Papežčině středu pokorně připomněli, že „prach jsme a v prach se obrátíme“. Bez kajícího za vzpouru moderní společnosti proti Božím zákonům (ztělesněnou v posledních letech např. všeprostopupující genderovou ideologií) a přiměřené ochotě k nápravě je více než pravděpodobné, že se výhradně světská řešení stávající dramatické situace stanou jen výstřelem do prázdna. Hlavu vzhůru? To jistě. Ale až poté, co před Božím majestátem padneme na kolena.

Benjamin Kuras
publicista

V komentářích postrádám zamyšlení nad časovou souběžností několika mega-událostí. Vedle nové pandemie je to stupňování dalšího historického pokusu o islámské dobytí Evropy, viz Erdoganovu tříapůlmilionovou armádu „uprchlíků“. Dodáme-li k tomu třetí nápadný element, jímž je prudké oživení antisemitismu a svádění viny za kdeso na Židy, možná nám to připomene tři hlavní aspekty středověku. A přidáme-li ještě čtvrtý prvek, jímž je poblouznění nacem

světa (převládající nad racionálními ekologickými postupy skutečné ochrany planety), najednou se nám celá „modernita“ hroutí a vracíme se tisíc let zpět.

Je to opět jako by jedna událost chtěla odvádět pozornost od druhé, akorát si nejsme úplně jisti, která od které, která je horší, a které se bránit dřív. A protože nevěřím na náhodnost velkých historických událostí a domnívám se, že na tuto planetu dohlíží nějaký tvůrčí kosmický intelekt, myslel bych si, že nás něco nutí zpomalit, porovnat historické události a jejich smysl a následky, zamurovat, co je vlastně na lidském životě a civilizaci podstatné a na čem tolik nezáleží, v čem jsme ulítlí a k čemu se vrátit. S pokorou víry, že planeta možná ví, co dělá a proč.

Luboš Zálom
místopředseda
Svobodných

Lidstvo neustále překonává to staré a nahrazuje to moderním a modernějším. Podstata lidí je ale neměnná. Objektivní identitu lidské bytosti nelze překonat. Mění se paradigma, ale člověk je pořád rozumovou a volní bytostí, z čehož plynou určitá morální a politická východiska. Kdykoliv si někdo myslí, že je lze změnit, skončilo to špatně. Takoví lidé se ozývají pořád a budou nabízet své konstrukce i dále. Máme mít méně ekonomické globalizace? Máme se uzavírat nebo integrovat do nadstátních celků? Každá taková úvaha zamýšlená jako konstrukt shora je špatná. Potřeby lidí jsou v principu stále stejné a diktují nám je objektivní realita. Základní potřebou volní a racionální bytosti je svoboda. Od toho se odvíjí vše ostatní.

Co se týče koronaviru a jeho vlivu na náš svět, vidím, že teď se všichni staráme o vlastní přirozené věci – o své zdraví, život, o udržení naší míry blahobytu. To vše musí těm, kteří zachraňují klima či bojují o „genderovou rovnost“, připadat strašně přizem-

ní. Jejich světonázor teď může utrpět újmu: budou se muset smířit s tím, že jejich boj o problémy vesmíru zničí jeden titěrný virus, který přinutil lidi starat se o reálné potřeby života. To může být krátkodobě očišťující.

Ivo Strejček
člen správní rady IVK

Instinkt přežít je neměnnou součástí lidského jednání. Bylo tomu tak v historii vždy, ať už Evropu sužovaly děsivé vlny epidemii moru, cholery nebo španělské chřipky, při nichž umíraly stamiliony lidí. Člověk „naší doby“ není jiný, přestože jistou odlišnost mezi dneškem a minulostí vidím.

Vidím ji v míře a rychlosti, jakou dnešní lidé propadáme panice ze strachu před (relativně) nízkou nebezpečností nákazy koronavirem (v porovnání s rozsahem hrůz způsobených vlnami smrtelných evropských epidemii). Vysvětlení mám jediné: evropská civilizace má za sebou historicky unikátně bohatou, blahobytnou a bezstarostnou dobu posledních nejméně 70 let. Nebyla konfrontována s utrpením a riziky ohrožujícími samu podstatu lidského bytí. Zvykla si na to, že vše je dostupné právě v této chvíli, že neexistují žádná omezení, že není třeba myslet na budoucnost, že se žije tímto okamžikem, že na vše je lék. Ve společnosti relativně nekonečného sociálního blahobytu a jistot jsme propadli bezstarostnosti a lehkosti žítí. Odykli jsme brát vážně pravdy založené na hrůzných zkušenostech předcházejících generací a tak jsme ze svého životního stylu vytlačili slova jako riziko, oběť, skromnost, odříkání, bolest – dokonce i smrt. Pokud nám současná pandemie obsahy těchto slov připomene a vrátí nás alespoň z části k racionálnímu přemýšlení o světě kolem nás a našem místě v něm, pak – výhradně v tomto slova smyslu – bude zkušeností cennou. ▶

Předplatné IVK na rok 2020

institut
VÁCLAVA
KLAUSE

Předplatné IVK zahrnuje pravidelný newsletter, newslettery plus, sborníky a ostatní publikace, pozvánky na semináře.

Základní cena předplatného je 660 Kč.

Studentské předplatné činí 330 Kč.

predplatne@institutvk.cz

Jiří Peňás
publicista

Náš svět se určitě dramaticky liší od světa třeba starých Egyptanů a dost se liší i od světa, ve kterém žila třeba moje deset let mrtvá máma, natož babička... I takový Karel Gott, natož Václav Havel, kdyby vstali z mrtvých, dosti by se dnes, právě dnes, divili. Co se samozřejmě neliší a co je pořád stejné, je jakási elementární podstata člověka, která je, jak tvrdí vývojoví biologové, a připouštějí teologové, nějakých sto tisíc let stejná, tedy „nahá opice“ (Desmond Morris), tváří v tvář přírodě a jejím úmyslům bezmocný, sobecký, záłudný a o život se třesoucí tvor, vystavený hrůze ze své smrtelnosti, která se mu právě takovými událostmi jako je ten koronavirus připomíná velmi reálné a konkrétně: člověk se tak nějak celý život smíruje s tím, že jednou zemře, ale velmi se mu přičí, že by to mělo být brzy, natož právě teď.

Jiná je však určitě společnost, a já úplně nevím, jestli je lepší, nebo horší. O italské renesanci si sice myslím, že to bylo jedno z vrcholných období lidských dějin a ve srovnání s ním je naše doba duchovně, kulturně, umělecky etc. úplně zakrnělá, ale kdybych měl volit mezi takovou morovou epidemií a la rok 1348 a tou dnešní „kapénkovou infekcí“, tak neváhám ani chvíli. I s tím, že žádný Decameron z toho nepovstane.

Hana Lipovská
ekonomka

Shakespeare v sonetu CXXIII psal „*všechno tu bylo už, a já to vím – jen staré triky, možná v novém hávu*“. Ani naše novodobá koronová rána nepřinesla nic nového. Školy byly zavírány v roce 1939, mše svaté se nesměly sloužit během interdiktů, zákaz vycházení, zavřené obchody a hranice nejsou ničím objeveným.

Neexistuje proto ani starý, ani moderní, ani postmoderní svět. Existuje jenom pravdivý a živý pohled na realitu. Současná krize odhalila roušku toho, jak hluboce jsme si zvykli popírat pravou podstatu světa, ve kterém žijeme. Fyzikální, přírodní, společenské zákony stále platí, ale náš svět se zdánlivě „hroutí“ jen proto, že jsme se je pokoušeli popírat. Znovu se ukazuje, že pomocnou ruku nalezneme každý z nás – člověk i národ – pouze na konci svého ramene, že bohatství země netvoří deriváty cenných papírů, nýbrž práce, půda a kapitál, že je důležitější duch než litera zákona. Znovu jsme si připomněli, že nás ani „velkolepý projekt míru“ neochrání před válkou s daleko mocnějším nepřítelem, že suverenity je cennější než falešná solidarita.

Koronavirová krize nás tak donutila zastavit se a vysadit doping, na kterém jsme si zvykli fungovat. Teď přijde bolestná fáze odvykání. Na konci krize, vyjdeme o něco chudší, ale snad také o něco rozumnější. Je to příležitost, jak si uvědomit obrysy stavby, na které stojí naše země – hodnotu svobo-

dy a demokracie, volného trhu a kapitalismu, rodiny a mezigenerační solidarity. Nic z toho překonáno není a nemůže být.

Vlastimil Vondruška
historik

Rozumný člověk si přece nemůže myslet, že se podstata života mění. Mínilím tím naši biologickou determinaci, která osciluje mezi zrozením a smrtí. Mění se jen kulisy, v nichž se tento příběh po celé generace opakuje. I v minulosti si lidé často říkali, že jejich život je lepší a modernější, než býval kdysi. Ale současně se modernistických změn báli. Církev se v 15. století strachovala o víru, pokud se díky knihtisku dostanou evangelia do rukou nevzdělanému lidu. V 19. století se zase lidé děsili strojů, které jim vezmou práci. Jakmile si však lidé na vymoženosti zvykli a podlehlili iluzi, že se díky vědeckému pokroku nemusí ničeho bát, přišla katastrofa, která je zase postavila na nohy.

Každá „rána osudu“ donutila lidi zapomenout na naivní ideologie a odpovědněji myslet na základní hodnoty své existence. Po morové ráně v polovině 14. století už nikdy nebyla Evropa pokorným světem fatální víry, protože lidé pochopili, že církev není všemocná a člověk se musí o sebe postarat sám. Odtud pramenilo evropské protestantské hnutí. Po vyhlášení předsedkyně Evropské komise k současné epidemii doufám, že i dnes většina lidí prozíve a uvědomí si, že je nezbytné vrátit se k tradičním hodnotám, a to jak života rodinného, tak národního. ■

Vychází publikace IVK č. 48/2020

Stanislava Janáčková: Obchodní války a pozice České republiky

„Pojem ‚obchodní války‘ plní v poslední době stránky tisku jakožto nová hrozba pro světový obchod, spojovaná zejména s nástupem americké administrativy v čele s prezidentem Trumpem. Zapomíná se přitom, že ‚volný světový obchod‘ je bohužel jen chiméra, o které mnozí rádi mluví, ale nikdo ji neprovozuje v praxi. Je to bohubilá představa, která v novodobé společnosti nebyla nikdy naplněna. Je to teoretická cesta k všeobecné prosperitě, na které bohužel cíhají mnohá úskalí.“ Píše a zároveň vysvětluje, proč tomu tak je, ve své nové knize ekonomka **Stanislava Janáčková**.

V publikaci, která je rozdělena do pěti kapitol, autorka realisticky a bez zbytečných ideologických klišé popisuje teorii a praxi světového obchodu, analyzuje obchodní vztah USA a Číny i fenomén evropského zaostávání v unifikační pasti a na datech dokládá, kdo jsou vítězové a poražení současné podoby světového obchodu. A co z toho plyne pro nás? Jak si na tom v multipolárním obchodním světě stojí Česká republika a jakým čelí hrozbám? K odpovědím na tyto otázky autorka dospívá v závěru knihy.

120 stran, 100 Kč

objednávky na: www.institutvk.cz

ROZHOVOR

Ekonomika spadne o deset, patnáct procent*

Václav Klaus

Před deseti lety hrozila prasečí chřipka a vy jste z pozice vrchního velitele armády zakázal plošné očkování vojáků lékem tamiflu s tím, že to je přehnaná panika. Kdy jste si u koronaviru začal myslet, že tentokrát to bude víc než jen další panikářská vlna?

O rozhodnutí neočkovat naše vojáky proti prasečí chřipce jsem i po těch letech přesvědčen, že bylo správné. Tentokrát to

Je to každopádně nový fenomén, něco, co jsem já za svých 78 let života nezažil. A nic takového nezažil nikdo, komu není sto let, a ani pak by jako dítě na epidemii španělské chřipky nemohl mít žádné vlastní vzpomínky.

vypadá jinak. Nakažlivost koronaviru je výrazně vyšší. Úmrtnost zatím nijak velká není, takzvaná smrtnost, tedy podíl zemřelých mezi nakaženými, ta už významná je. Z těchto charakteristik myslím, že zejména nakažlivost z toho dělá fenomén úplně jiného typu, než byla prasečí chřipka. Jestli je důvod k některým extrémním opatřením, o tom zas až tak přesvědčen nejsem. Je to každopádně nový fenomén, něco, co jsem já za svých 78 let života nezažil. A nic takového nezažil nikdo, komu není sto let, a ani pak by jako dítě na epidemii španělské chřipky nemohl mít žádné vlastní vzpomínky.

Dnes nikdo neví, do kdy potrvá nouzový stav. Jak dlouho ho může přežít česká ekonomika?

Ekonomika jako taková ho samozřejmě přežije. Jde o to, jak velký bude ekonomický pád, jde o to, kolik subjektů ekonomiky, zejména malých podnikatelů a podniků ve zranitelnějších odvětvích, padne. Otázkou je míra toho pádu.

A společnost? Může vůbec v tak přísném režimu, jaký zvolila česká vláda, vydržet měsíc či dva?

Úvaha o tom, jestli si dovedeme představit to či ono, se mi dnes nezdá namístě. Společnost je neustále konfrontována s novým vývojem. Každým dnem se pocit toho, co

je možné, výrazně posouvá. V sobotu jsem se ještě radoval, že si z okénka u baru v Peci pod Sněžkou mohu koupit pivo... A teď? Chraň bůh, že bych si zoufal na tu první noc

Myslím, že spousta lidí začíná přehodnocovat svůj život a věci, na kterých jim dosud záleželo.

toho téměř absolutního zákazu, ale uvědomoval jsem si, že to je přelom. Myslím, že spousta lidí začíná přehodnocovat svůj život a věci, na kterých jim dosud záleželo.

V jakém smyslu?

Že něco, co považovali za neodstranitelné ze svých životů, najednou odstraněno prostě bude. Že budou najednou sedět měsíc doma, přinejmenším. A naopak někteří lidé takřkajíc v první linii v té první linii asi být nechtějí, ale musí. Mně teď někdo posílal SMS: Budeš mít rozhovor. Prosím tě, udělej to, co všichni politici opomíjejí. Poděkuj. Fakt bychom měli poděkovat lidem

Fakt bychom měli poděkovat lidem v nejrůznějších profesích. Od zdravotníků po prodavačky v obchodě. Je škoda, pokud to vláda neříká dostatečně nahlas.

v nejrůznějších profesích. Od zdravotníků po prodavačky v obchodě. Je škoda, pokud to vláda neříká dostatečně nahlas.

Hraje v krocích vlády svou roli takové to očekávání, že něco se udělat musí? A pak vláda začne něco dělat a v logice

věci svoje vlastní opatření musí eskalovat?

Tragédií pro každou vládu dnes je, že musí vládnout on-line. Politici jsou pod neustálým tlakem. Nové informační technologie nás posouvají jinak. V tomhle to má každá vláda složité. Nejsem příznivcem řady kroků Babišovy vlády, ale toto jí připočteme jako polehčující okolnost. Nemluvím teď o komunikaci, ta by mohla být lepší, ale věcně vláda dělá vesměs to, co až na výjimky dělají i jiné vlády po Evropě. Nevím, jak

Já se bojím, že tak jako při každé krizi se zvýší dohled státu nad občanem.

My ekonomové mluvíme o efektu západky.

vážně myslí Angela Merkelová a teď Boris Johnson úvahu, že nechají epidemii, aby prošla populací. Nejsem si jist, že tohle je cesta. Jsem zvědav, jak dlouho s tím vydrží. Veřejné mínění už na ně hodně tlačí a přinejmenším Německo udělalo v posledních hodinách podobné kroky jako předtím například my.

Myslíte, že vlády na to nějak zareagují i systémově?

Já se bojím, že tak jako při každé krizi se zvýší dohled státu nad občanem. My ekonomové mluvíme o efektu západky. Celá řada státních opatření i po krizích zůstává, a nebudou se rušit ani tentokrát. To je naprosto evidentní. Zadrhé rychleji dospějeme k věci, ke kterým se stejně směřovalo, jen by to bez koronaviru trvalo déle. Klasický příklad je útok na hotovost. Tady ▶

Václav Klaus byl ve čtvrtek dne 12. března 2020 hostem v pořadu České televize – Interview ČT24. Tématem byla současná epidemie koronaviru a její dopady na českou společnost, zdraví a ekonomiku, ale také ohlédnutí se za volbami na Slovensku i situace na řecko-tureckém pomezí.

* Výběr z rozhovoru s Danielem Kaiserem, publikováno na serveru Echo24.cz a v týdeníku Echo č. 12/2020.

je přece obrovský tlak už delší dobu, je to zásadní cesta k okleštění svobod člověka. Leckde se už dnes ruší bankovky s vysokou nominální hodnotou, v některých zemích severní Evropy se už hotovost nepoužívá vůbec. Jdete si koupit sirky a musíte zaplatit kartou. Tento vývoj bude urychlen. Obá-

Podle mě státnímu rozpočtu letos hrozí katastrofální krize.

vám se, že bude nesmírně posíleno sledování lidí. Že se zkomplikují jakékoli převody peněz, celé bankovníctví.

Není ta krize naopak i možnost udělat inventuru a spousty regulací a zákonů v EU se zbavovat?

Kéž by. Bohužel nemohu sdílet názor, který je například mezi mými přáteli zcela běžný: no tak aspoň padnou extrémní zelené politiky. Řada z nás už vícekrát, při všech minulých krizích, měla pocit, že teď, teď nastal výrazný krizový okamžik, který zpochybňuje řekněme nadměrnou unifikaci Evropy. Finanční krize, po ní krize eurozóny, migrační krize 2015, krize kolem brexitu – vždycky jsme mysleli, že už přijde reflexe, jiné uvažování. A nic. Takže já už žádný průlom nečekám. Paní von der Leyenová bude stejně šílená, poslanci Evropského parlamentu budou stejně šílení jako dneska.

No tak jestli se zastaví ekonomika, bude pak víc nasnadě, že se musí pomoci menším podnikatelům. Takže by se nemusela uměle zdražovat elektřina, emisní povolenky, zavádět pro podnikatele nové administrativní povinnosti a podobně.

Kéž by to tak bylo. Já ale myslím, že státy místo toho spíš zkusí rozdávat. I náš stát se bude snažit pomáhat podporami těm

V posledních letech jsme zažívali relativně rychlý ekonomický růst a současně s ním se objevil fenomén Maláčová. Maláčová jako fenomén, nikoli Maláčová coby jedna konkrétní osoba. Fenomén Maláčová zvítězil a naše vláda rozházela své rezervy.

krizí nejméně postiženým. Ale nenalhávejme si: ten stát nemá z čeho. V posledních letech jsme zažívali relativně rychlý ekonomický růst a současně s ním se objevil fenomén Maláčová. Maláčová jako fenomén, nikoli Maláčová coby jedna konkrétní osoba. Fenomén Maláčová zvítězil a naše vláda rozházela své rezervy. Podle mě státnímu rozpočtu letos hrozí katastrofální krize. Mám s tím jistou, byť naprosto nedokonalou zkušenost. Na přelomu let 1996 a 1997 se taky ekonomika najednou zastavila. Rozpočet byl postaven na slušném ekonomickém růstu, jenže příjmy rozpočtu totál-

ně vypadly. Teď bude mnohem silnější puzezení zvýšit rozpočtové výdaje. Ale z čeho? Já si pamatuji, jak dramaticky jsem prožíval první dny roku 1997, kdy jsme začali tušit, že s ekonomikou se něco děje, a čekali jsme napjatě na příjmy státního rozpočtu k 31. lednu. Ohromný výpadek. Tak jsme zoufale čekali na jakýkoli další ukazatel. Nelepšilo se to. V polovině března už jsme začínali připravovat úsporný balíček. Dnes jsme za polovinou března a myslím, že k žádnému balíčku nikdo nesměruje. Dnešní společnost je společností nároku. Lidé si myslí, že mají nárok na všechno. Když je toho nároku míň, společnost dostává strašlivé trhliny. Před 22 lety jsme si ještě mohli dovolit pokus zabránit propadu rozpočtu škrty. Dnes na škrty nikdo nemůže ani pomyslet.

Myslíte politicky?

Jistě. I doba je politicky rozpolcenější. Existuje obrovský spor jistě části veřejnosti s touto vládou. To se jim bude spořit velmi těžko. My jsme oproti nim měli rozpočtové přebytky, holedbali jsme se tím, že od roku

Každopádně se musím smát ekonomům, co nám ještě před čtyřmi pěti dny prorokovali, že česká ekonomika zpomalí ze dvou na jedno procento. To se mi zdá dětinské. Přidejme k tomu minimálně jednu nulu, ne-li víc.

1989 až do roku 1997 jsme prakticky nevytvořili žádný nový státní dluh. A dneska? Každopádně první čísla pro státní rozpočet, za leden a za únor 2020, vypadají katastrofálně. Z toho mám strach. Nedovedu si představit, jak to vláda bude řešit. Z této vlády velmi respektuji jednu osobu, a to je ministryně financí. Paní Schillerová má schopnost uvažovat v nějakém větším obzoru. Ale udrží rozpočet v takto rozervané vládě? Nevím, nevím. Vzniklé deficity stejně půjdou na hlavu Babiše.

On coby předseda vlády má taky za hospodaření státu konečnou zodpovědnost.

Jistě. Nicméně ve vládě teď ČSSD hraje roli freeridera, pan Hamáček to na tiskovkách demonstruje dnes a denně... Každopádně se musím smát ekonomům, co nám ještě před čtyřmi pěti dny prorokovali, že česká ekonomika zpomalí ze dvou na jedno procento. To se mi zdá dětinské. Přidejme k tomu minimálně jednu nulu, ne-li víc.

Tedy hospodářský pokles o deset, patnáct procent?

Ano. Ekonomika půjde stoprocentně do záporných čísel. Jestli ani v tuto chvíli ta nároková společnost konečně neprozře a nepřijme poznání, že čas na nároky teď není, tak zahyneme. Nevěřil jsem svým očím, když jsem před pár dny četl zprávu o mzdovém růstu ve Škodě Auto. V ko-

Evropský Titanic

Jiří Weigl

výkonný ředitel IVK

Od počátku roku ve světě a od poloviny února v Evropě se lavinovitě šíří nákaza novým koronavirem. Evropská unie, která neustále ve všech situacích volá po evropských řešeních a evropském rozhodování, proti tomu neudělala vůbec nic, stejně jako před pěti lety v případě migrační krize. Teď, poté co se nákaza v EU rozhořela exponenciálním způsobem a některé státy se blíží hranici kolapsu, se lídři EU shodli na uzavření hranic EU. To je prý evropská odpověď na epidemii. Člověk neví, zda se mu to nezdá.

WHO označila Evropu za globální epicentrum nákazy a odpovědí EU je uzavření vlastních hranic. To by bylo sice hezké gesto vůči zbytku světa – uskupení zamořené koronavirem nechce, aby se nákaza šířila masově za jeho hranice, a dobrovolně se samo uzavírá. Ale tak to asi nebylo myšleno. Za prvé o neprostupnosti evropských hranic vždy otevřených pro ilegální migraci vědí všichni ve světě své, a za druhé toto opatření adresovali evropští lídři především svým evropským národům, jež stále více podléhají nauce, jako rozhodný krok na jejich ochranu. To ve chvíli, kdy Schengen fakticky neexistuje a národní státy své hranice dávno uzavřely.

Neschopnost, ignorance a nadutá arrogance předáků EU se v případě této epidemie odhalila v plné nahotě. Ve chvíli, kdy se již nákaza plíživě šířila na našem kontinentě, se namísto přípravy strategie obrany proti ní a jejich materiálních předpokladů věnovali absurdním bruselským klimatickým seancím s Gretou Thunbergovou, od níž si nechávali veřejně spílat a masochisticky jí za to tleskali.

Nic nevystihuje povahu dnešní EU jako beznadějněho Titanicu lépe.

Stanovisko IVK ke dni 18. března 2020

lektivní smlouvě, která platí od 1. března, si slíbili růst mezd o 5,7 procenta. To je přece nesmyslná věc, když ekonomika spadne o 10, 15 procent. To může vyvolat jen naprostý chaos a inflaci. Jsem velmi zvědav, jestli karanténa aspoň přibrzdí inflaci. Nabídková strana je karanténou samozřejmě narušena výrazně. Už tím, že řada lidí nechodí do práce, že se přeruší obchodní řetězce, že se přestalo dovážet z Číny a dalších zemí. Jak na to zareaguje poptávková strana? Že by teď snad firmy začaly výrazně investovat? Já myslím, že budou sedět na penězích, aby si vytvářely rezervy. ■